

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEP PREDSEDNIKA SODIŠČA

z dne 25. februarja 2021 *

„Predhodno odločanje – Hitri postopek – Neobstoj polnega učinka – Povezava z nacionalnim postopkom za izdajo začasne odredbe“

V združenih zadevah C-14/21 in C-15/21,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (deželno upravno sodišče za Sicilijo, Italija) z odločbama z dne 23. decembra 2020, ki sta na Sodišče prispeli 8. januarja 2021, v postopkih

Sea Watch eV

proti

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (C-14/21 in C-15/21),

Capitaneria di Porto di Palermo (C-14/21),

Capitaneria di Porto di Porto Empedocle (C-15/21),

PREDSEDNIK SODIŠČA

po zaslišanju sodnika poročevalca J. Passera in generalnega pravobranilca A. Rantosa

izdaja naslednji

Sklep

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago Direktive 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL 2009, L 131, str. 57) in Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju, sklenjene 1. novembra 1974 v Londonu (*Zbirka pogodb Združenih narodov*, zv. 1185, št. 18961, str. 3).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med organizacijo Sea Watch eV ter Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (ministrstvo za infrastrukturo in promet) in Capitaneria di porto di Palermo (kapitanija pristanišča Palermo, Italija), na eni strani, ter organizacijo Sea Watch in

* Jezik postopka: italijanščina.

navedenim ministrstvom ter Capitaneria di Porto di Porto Empedocle (kapitanija pristanišča Porto Empedocle, Italija), na drugi strani, v zvezi z dvema odredbama o zadržanju, ki ju je izdala vsaka od teh kapitanij v zvezi z ladjama, imenovanima *Sea Watch 4* in *Sea Watch 3*.

Spora o glavni stvari

- 3 Sea Watch je nepridobitna humanitarna organizacija s sedežem v Berlinu (Nemčija). V njenem statutu je navedeno, da je njen namen zlasti reševanje oseb v stiski ali nevarnosti na morju ter vzdrževanje in upravljanje ladij, čolnov in letelih naprav za reševanje teh oseb. V skladu s tem namenom v praksi izvaja dejavnosti iskanja in reševanja oseb v Sredozemskem morju z ladjami, ki jih ima hkrati v lasti in jih upravlja. Med njimi sta dve ladji, *Sea Watch 3* in *Sea Watch 4*, ki sta vpisani v nemški nacionalni register, plujeta pod nemško zastavo in ju je nemški organ za klasifikacijo in izdajanje spričeval klasificiral kot „splošno – večnamensko tovorno ladjo“.
- 4 Poleti 2020 sta ladji *Sea Watch 3* in *Sea Watch 4* izmenično zapuščali pristanišče Burriana (Španija) in reševali več sto oseb v stiski v mednarodnih vodah Sredozemskega morja. Italian Maritime Rescue Coordination Centre (italijanski koordinacijski center za reševanja na morju) je nato poveljnika teh ladij obvestil, da je Ministero degli Interni (ministrstvo za notranje zadeve, Italija) odobrilo izkrcaje in preusmeritev zadevnih oseb, ki so bile na ladji *Sea Watch 4*, na ladje v pristanišču Palermo (Italija) in oseb, ki so bile na ladji *Sea Watch 3*, na ladje v pristanišču Porto Empedocle (Italija) ter da sta zato dobila navodilo, naj svojo ladjo usmerita v ti dve pristanišči, da se tam izvedeta ti operaciji.
- 5 Ministro della Sanità (minister za javno zdravje, Italija) je odredil, naj ladji ostaneta zasidrani v bližini navedenih pristanišč, ker mora, prvič, njuna posadka prestati 14-dnevno obdobje karantene zaradi preprečitve širjenja okužbe z virusom covid-19 in, drugič, zaradi čiščenja, dezinfekcije in izdaje zdravstvenega spričevala.
- 6 Po končanih postopkih čiščenja in dezinfekcije sta kapitaniji pristanišč Palermo in Porto Empedocle opravili inšpekcijska pregleda na krovu in nato odredili zadržanje ladij *Sea Watch 4* in *Sea Watch 3*, ker naj bi ugotovili več tehničnih in operativnih pomanjkljivosti, od katerih je bilo treba nekatere šteti za „resne“ in so kot take to zadržanje upravičevale.
- 7 Organizacija Sea Watch je od takrat odpravila določeno število teh pomanjkljivosti. Za preostale pomanjkljivosti pa meni, da niso dokazane. Te nepravilnosti se v bistvu nanašajo na to, da ladji *Sea Watch 3* in *Sea Watch 4* po mnenju pristojnih italijanskih organov nista niti certificirani za vkrcanje in prevoz več sto ljudi, kot sta to izvajali leta 2020, niti ustrezno tehnično opremljeni, zlasti glede čiščenja odpadne vode, tušev in sanitarij.
- 8 V teh okoliščinah je organizacija Sea Watch pri Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (deželno upravno sodišče za Sicilijo, Italija) vložila ničnostni tožbi zoper ukrepe, s katerimi sta kapitaniji pristanišč Palermo in Porto Empedocle odredili zadržanje ladij *Sea Watch 4* in *Sea Watch 3*, dokler se ne odpravijo zadevne pomanjkljivosti, in zoper poročili o inšpekcijskem pregledu, priloženi k tem ukrepom, ter vsakemu drugemu predhodnemu in z navedenimi ukrepi povezanemu aktu ali aktu, ki iz njih izhaja.
- 9 Poleg tega je organizacija Sea Watch tem tožbam priložila predloga za izdajo začasne odredbe za namene sprejetja ukrepov zavarovanja, ki ju je utemeljila z obstojem nevarnosti resne in nepopravljive škode v smislu določb italijanskega prava, ki se uporabljajo na tem področju.

- 10 Predložitveno sodišče v svojih predlogih za sprejetje predhodne odločbe med drugim navaja, da dokazi iz zadevnih spisov o sporih o glavni stvari kažejo, da imajo glede obstoja zadevnih pomanjkljivosti različna stališča ne le stranke v teh sporih, temveč tudi pristojni organi v Italiji, državi pristanišča, in v Nemčiji, državi zastave. Pristojni italijanski organi namreč v bistvu menijo, da so te pomanjkljivosti dokazane in jih je treba odpraviti, medtem ko pristojni nemški organi menijo, da je na podlagi pravilne razlage upoštevnih določb prava Unije in mednarodnega prava, ki se uporabljata, mogoče sklepati, da take pomanjkljivosti ne obstajajo.
- 11 Glede na ta položaj to predložitveno sodišče meni, da razlaga Direktive 2009/16 in Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju odpira zapletena in nova pravna vprašanja, ki so zelo pomembna za vse države članice in katerih rešitev je nujna, da lahko odloči o sporih o glavni stvari.
- 12 V teh okoliščinah je Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (deželno upravno sodišče za Sicilijo) prekinilo odločanje v obeh sporih o glavni stvari in Sodišču v predhodno odločanje predložilo pet vprašanj, ki so skoraj enaka v obeh zadevah. Sodišču je tudi predlagalo, naj ti zadevi obravnava po hitrem postopku na podlagi člena 105 Poslovnika Sodišča.
- 13 S sklepom predsednika Sodišča z dne 2. februarja 2021 sta bili ti zadevi združeni za pisni del postopka in izdajo končne odločbe.

Predloga za izvajanje hitrega postopka

- 14 Člen 105(1) Poslovnika določa, da če je treba zadevo zaradi njene narave obravnavati v kar najkrajšem času, lahko predsednik Sodišča na predlog predložitvenega sodišča ali izjemoma po uradni dolžnosti po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odloči, da se z odstopanjem od določb tega poslovnika predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po hitrem postopku.
- 15 V obravnavanem primeru je predložitveno sodišče svoja predloga, da se v teh zadevah uporabi hitri postopek iz te določbe, obrazložilo z naslednjimi elementi.
- 16 To sodišče v bistvu najprej poudarja, da se ti zadevi nanašata na občutljivo področje dejavnosti reševanja oseb v stiski, ki jih od leta 2014 in 2015 v Sredozemskem morju izvajajo humanitarne nevladne organizacije, pri čemer te med drugim uporabljajo tovrne ladje, ki plujejo pod zastavami držav članic, kamor spadata tudi ladji *Sea Watch 3* in *Sea Watch 4*.
- 17 Nato navedeno sodišče v bistvu ugotavlja, da so ukrepi zadržanja, naloženi ladjama, ki ju upravlja organizacija Sea Watch, del sklopa ukrepov, ki lahko na splošno vplivajo na dejavnosti, navedene v prejšnji točki. Dejansko bi lahko danes za skoraj vse ladje, ki opravljajo te dejavnosti, veljali ukrepi zadržanja, ki so jih sprejele kapitanije različnih italijanskih pristanišč (zlasti pristanišč Olbia, Palermo, Porto Empedocle in Benetke), ker ne izpolnjujejo potrebnih zahtev.
- 18 Poleg tega predložitveno sodišče meni, da je treba glede na ta položaj hitro pojasniti pravni okvir, v katerem se izvajajo te dejavnosti, in poudarja, da spoštovanje zahtevanih varnostnih in zdravstvenih zahtev ni samo vprašanje javnega reda, ampak da zaradi neobstoja takega pojasnila za zdaj niti ni instrumenta, ki bi odpravil prakso zadrževanja ladij.

- 19 Nazadnje, to sodišče meni, da zaradi povprečnega časa, ki ga Sodišče potrebuje za obravnavo zadev, o sporu o glavni stvari ne bo moglo odločiti pred začetkom poletja 2021, medtem ko izkušnje iz preteklih let kažejo, da je ta letni čas običajno tisti, v katerem morajo nevladne organizacije, kot so organizacija Sea Watch in podobne organizacije, opraviti največje število reševanj v Sredozemskem morju.
- 20 Ob upoštevanju vseh teh elementov navedeno sodišče meni, da je treba v kratkem času pridobiti odgovore na vprašanja, ki jih postavlja Sodišču, in hkrati ugotavlja, da je zaradi svojih predlogov, da se ti zadevi obravnavata po hitrem postopku, samo začasno in brez poseganja v končno odločitev o tej zadevi, ko bo znana odločitev Sodišča o teh predlogih, zavrnilo predloga za izdajo začasne odredbe, ki mu ju je predložila organizacija Sea Watch za sprejetje ukrepov zavarovanja.
- 21 Glede na elemente, ki jih je navedlo predložitveno sodišče, je treba poudariti, prvič, da – kot je razvidno iz ustaljene sodne prakse Sodišča – na eni strani pravna negotovost glede dejavnosti ene stranke v nacionalnem sporu, v okviru katerega pristojno sodišče meni, da je treba Sodišču predložiti vprašanja za razlago prava Unije, in na drugi strani pravni interes te stranke, da se čim prej seznanji z obsegom pravic, ki jih ima na podlagi prava Unije, pomenita okoliščini, ki se lahko pojavita v številnih sporih in torej ne upravičujeta obravnavanja zadeve za predhodno odločanje po hitrem postopku iz člena 105 Poslovnika (glej v zvezi s tem sklep predsednika Sodišča z dne 20. decembra 2017, M. A. in drugi, C-661/17, neobjavljen, EU:C:2017:1024, točka 16, in sodbo z dne 14. januarja 2021, The International Protection Appeals Tribunal in drugi, C-322/19 in C-385/19, EU:C:2021:11, točka 47).
- 22 Ta hitri postopek je namreč procesni instrument, namenjen reševanju položaja izjemne nujnosti, katerega obstoj je treba dokazati glede na izjemne okoliščine zadeve, v povezavi s katero je bil vložen predlog za obravnavanje po hitrem postopku (glej v tem smislu sklep predsednika Sodišča z dne 20. decembra 2017, M. A. in drugi, C-661/17, neobjavljen, EU:C:2017:1024, točka 17).
- 23 Drugič, in iz istega razloga, veliko število oseb, ki se lahko znajdejo v enaki pravni negotovosti kot stranki v sporu o glavni stvari, ali pravnih položajev, na katere naj bi se nanašala odločba, ki jo mora predložitveno sodišče izdati po tem, ko je od Sodišča prejelo odgovor na vprašanja za predhodno odločanje, ali odločbe, ki jih mora to sodišče ali druga nacionalna sodišča izdati v podobnih sporih, kot tako ne more biti izjemna okoliščina, ki bi lahko upravičila obravnavo po hitrem postopku [glej v tem smislu sklepa predsednika Sodišča z dne 13. julija 2016, Banco Santander, C-96/16, neobjavljen, EU:C:2016:566, točka 18; z dne 20. septembra 2018, Minister for Justice and Equality, C-508/18 in C-509/18, neobjavljen, EU:C:2018:766, točka 14, in sodbo z dne 8. decembra 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ponarejeni nalogi za nakazilo), C-584/19, EU:C:2020:1002, točka 36].
- 24 Zato je treba ugotoviti, da čeprav je predložitveno sodišče poudarilo pomembnost in občutljivost sporov o glavni stvari in odgovorov, ki bi jih na zadevnem področju Unije lahko dalo Sodišče na vprašanja, ki so mu postavljena (glej po analogiji sklepa predsednika Sodišča z dne 8. marca 2018, Vitali, C-63/18, neobjavljen, EU:C:2018:199, točka 16, in z dne 27. februarja 2019, M.V. in drugi, C-760/18, neobjavljen, EU:C:2019:170, točka 17), ti različni elementi, katerih obstoj v obravnavanem primeru jasno izhaja iz navedb predložitvenega sodišča, povzetih v točkah 17 in 18 tega sklepa, ne upravičujejo predloga o obravnavi teh zadev po hitrem postopku.
- 25 Tretjič in zadnjič, iz navedb predložitvenega sodišča, povzetih v točkah 16 in 19 tega sklepa, izhaja, da je za spore, o katerih Sodišče sprašuje za razlago prava Unije, poleg njihovih pravnih posledic in praktičnih učinkov značilna občutljiva človeška razsežnost, saj se nanašajo na pogoje, v katerih

morajo humanitarne nevladne organizacije reševati ljudi v stiski ali nevarnosti na morju. V zvezi s tem predložitveno sodišče zlasti poudarja, da predlaga izvedbo hitrega postopka, da bi od Sodišča prejelo odgovore v roku, ki bi mu omogočil odločanje o sporu o glavni stvari pred začetkom poletja 2021, ker izkušnje kažejo, da je v tem letnem času običajno treba reševati največ oseb v stiski ali nevarnosti v Sredozemskem morju.

- 26 Vendar, kot je razvidno iz ustaljene sodne prakse Sodišča, okoliščina, da je nacionalni spor nujen in da mora pristojno sodišče storiti vse za njegovo hitro rešitev, sama po sebi ne upravičuje, da Sodišče ustrezno zadevo za predhodno odločanje obravnava po hitrem postopku iz člena 105 Poslovnika (sklepa predsednika Sodišča z dne 31. julija 2017, *Mobit*, C-350/17 in C-351/17, neobjavljen, EU:C:2017:626, točka 6, in z dne 29. novembra 2017, *Bosworth in Hurley*, C-603/17, neobjavljen, EU:C:2017:933, točka 9).
- 27 Ta postopek se tako po svojem predmetu kot po pogojih za njegovo izvajanje razlikuje od postopka za izdajo začasne odredbe iz členov od 160 do 166 in 190 Poslovnika v zvezi z direktnimi tožbami in pritožbami (glej v tem smislu sklepe predsednika sodišča z dne 7. aprila 2016, *Svet/Front Polisario*, C-104/16 P, neobjavljen, EU:C:2016:232, točka 18, in z dne 11. oktobra 2017, *Komisija/Poljska*, C-441/17, neobjavljen, EU:C:2017:794, točka 15) ali postopka, ki se uporablja pred predložitvenim sodiščem, kot je naveden v točki 20 tega sklepa.
- 28 Cilj hitrega postopka iz člena 105 Poslovnika je namreč Sodišču omogočiti, da čim prej izda meritorno odločbo v zadevi za predhodno odločanje, ki mu je predložena, ne pa presojati, ali je do sprejetja take odločitve treba sprejeti začasne odredbe.
- 29 Poleg tega za razliko od postopkov za izdajo začasne odredbe iz točke 27 tega sklepa hitri postopek Sodišču ne omogoča, da nemudoma in po potrebi začasno odloči o vprašanjih, ki so mu predložena, temveč zahteva, da najprej spoštuje pravico do predložitve pisnih stališč, ki jo člen 105(3) Poslovnika priznava strankam v sporu o glavni stvari in drugim zadevnim strankam iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije, vključno z državami članicami, ki lahko v skladu s členom 38(4) tega poslovnika predložijo stališča v svojem uradnem jeziku. Poleg časa, potrebnega za izpolnitev te zahteve, je potreben tudi čas za prevod predloga za sprejetje predhodne odločbe v različne uradne jezike Unije, za prevod pisnih stališč, ki jih predložijo države članice, v jezik postopka in nato za prevod odločbe Sodišča za namene njene objave.
- 30 V obravnavani zadevi pa se glede na te zahteve in datum vložitve predlogov za sprejetje predhodne odločbe ne zdi mogoče, da bi Sodišče, tudi če bi obravnavane zadeve obravnavalo po hitrem postopku, o njih odločilo v roku, ki bi upošteval učinkovito izvajanje sodne oblasti in ki bi predložitvenemu sodišču omogočil, da o sporih o glavni stvari odloči pred začetkom poletja 2021, kot je to navedlo, da mora storiti iz razlogov, navedenih v točkah 19 in 25 tega sklepa.
- 31 Iz tega sledi, da z uporabo takega postopka nikakor ni mogoče doseči cilja, navedenega v prejšnji točki tega sklepa, in zato v obravnavanih zadevah nima polnega učinka (glej po analogiji sklep predsednika Sodišča z dne 20. decembra 2017, *de Diego Porras*, C-619/17, neobjavljen, EU:C:2017:1025, točka 25). Zato okoliščine obravnavane zadeve ne upravičujejo odstopanja Sodišča od splošno veljavnih določb njegovega poslovnika, v obravnavanem primeru na podlagi člena 105(1) tega poslovnika.
- 32 Kljub temu je Sodišče že razsodilo, da mora vsako nacionalno sodišče, ki odloča o sporu, ki se nanaša na pravo Unije, imeti pravico izdati začasne odredbe, da se zagotovi polni učinek odločbe, ki jo je treba sprejeti o obstoju pravic, na katere se sklicuje na podlagi tega prava, po potrebi

z izključitvijo uporabe pravil nacionalnega prava, ki bi to pravico ovirala. To še toliko bolj velja, če je pristojno nacionalno sodišče prekinilo odločanje in Sodišču predložilo vprašanja za predhodno odločanje, saj se lahko take začasne odredbe izkažejo za ustrezne za zagotovitev polnega učinka sistema predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 19. junija 1990, *Factortame in drugi*, C-213/89, EU:C:1990:257, točke od 21 do 23).

- 33 Tako mora zlasti nacionalno sodišče, ki obravnava nujen spor in lahko najboljše oceni praktične posledice za stranke ter meni, da je treba Sodišču predložiti vprašanja za predhodno odločanje o razlagi prava Unije, do odločitve Sodišča sprejeti vse ustrezne začasne odredbe, da zagotovi polni učinek odločbe, ki jo mora samo izdati (glej v tem smislu sklep predsednika Sodišča z dne 10. aprila 2018, *Gómez del Moral Guasch*, C-125/18, neobjavljen, EU:C:2018:253, točka 15 in navedena sodna praksa).
- 34 V obravnavanem primeru mora torej predložitveno sodišče, kot je predvidelo v predlogih za sprejetje predhodne odločbe, povzetih v točki 20 tega sklepa, odločiti, ali so začasne odredbe ustrezne za zagotovitev polnega učinka odločb, ki jih mora izdati, in če so, določiti ukrepe, ki jih je treba sprejeti.
- 35 Sodišče bo ti zadevi obravnavalo prednostno v skladu s členom 53(3) Poslovnika glede na njune posebne okoliščine, kot so razvidne iz navedb predložitvenega sodišča, povzetih v točkah od 16 do 19 tega sklepa.
- 36 Glede na vse zgornje ugotovitve je treba skleniti, da predlogoma predložitvenega sodišča, naj se ti zadevi obravnavata po hitrem postopku iz člena 105 Poslovnika, ni mogoče ugoditi.

Iz teh razlogov je predsednik Sodišča sklenil:

Predloga Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia (deželno upravno sodišče za Sicilijo, Italija), naj se združeni zadevi C-14/21 in C-15/21 obravnavata po hitrem postopku iz člena 105 Poslovnika Sodišča, se zavrneta.

Podpisi